

Till: Miljödepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: kn.cks.remissor@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss av Naturvårdsverkets skrivelse *Åtgärder för att öka materialåtervinningen av avfall*

Återvinningsindustrierna, ÅI, är en branschförening som företräder de privata återvinningsföretagen med en omsättning på 30 miljarder kronor och drygt 10 000 anställda.

Återvinningsindustrierna välkomnar åtgärder för att driva på materialåtervinningen. Att utnyttja de resurser som finns i material och produkter som finns på marknaden är viktigt inte bara för att nå målen i EU-lagstiftningen, utan framför allt för att minska utsläpp av växthusgaser och minska belastningen på den biologiska mångfalden.

Utifrån detta perspektiv är det positivt att Naturvårdsverket i sina kommentarer inte endast fokuserar på kommunalt avfall, utan även inkluderar icke-kommunalt avfall.

Den viktigaste åtgärden för att driva på återanvändning och återvinning är att det finns en **efterfrågan på återanvända produkter och material samt återvunnen råvara**. Här ser vi att de krav på kvotplikt som tas in i EU-lagstiftningen är helt centrala. På nationell nivå, ser vi att en välfungerande utsortering och separat insamling av avfall är mycket viktigt. Genom att **fler avfallsströmmar sorteras ut separat** minskar risken för kontaminering, vilket i sin tur möjliggör en högre återvinningsgrad och en mer högvärdig återvinning.

Vi ser att det finns flera åtgärder som inte tas upp i Naturvårdsverkets rapport som har potentialen att öka återvinningen och därmed bidra till att Sverige når återvinningsmålen för kommunalt avfall. Bland dessa vill vi särskilt lyfta fram **införandet av det s.k. frivalet** i linje med vad som föreslogs i betänkandet *Äga avfall – en del av den cirkulära ekonomin* (SOU 2021:24). En annan åtgärd som har potential att öka återvinningen är att **öppna marknaden för grovavfall** för andra aktörer än kommunerna. Vi ser också att en tydligare och mer rättssäker hantering av ärenden om **när avfall upphör att vara avfall** kan stimulera återvinningen genom att ge industrin den tydlighet som krävs för att man skall våga göra investeringar i ny återvinningsteknik.

Då det är privata företag som står för återvinningen av såväl kommunalt som icke-kommunalt avfall måste det säkerställas att det finns förutsättningar för dessa företag att verka på marknaden. Vi vill lyfta fram att tydliga regler leder till bättre förutsättningar för alla på marknaden och därigenom driver på återvinningen.

Detaljerade synpunkter på Naturvårdsverkets förslag

Krav på ökad utsortering och separat insamling av papper, plast, metall och glas

Vi välkomnar Naturvårdsverkets förslag till författningsändringar som innebär att det ställs högre krav på ökad utsortering och separat insamling av papper, plast, metall och glas av både kommunalt och icke-kommunalt avfall. En ökad utsortering i separata strömmar är en förutsättning för att öka återvinningen.

Krav på att befintliga bestämmelser som reglerar returpapper i avfallsförordningen upphävs. Vi är positiva till att mer papper ska sorteras ut. För att åstadkomma en högkvalitativ återvinning av papper är det dock viktigt att hålla strömmarna av papper och wellpapp separata. Om befintliga bestämmelser om returpapper tas bort utan att andra regler införs kan det innebära en större blandning av pappersavfall. Vi ser det inte som troligt att detta blandade pappersavfall kommer att eftersorteras. Risken är då att den återvunna råvaran blir av sämre kvalitet och inte kommer att vara möjlig att återvinna flera gånger. Vi föreslår därför att det införs **två olika pappersfraktioner för separat utsortering – wellpapp och papper**.

12 c §

Den som samlar in brännbart avfall som har sorterats ut enligt 12 § 1 ska samla in avfallet separat. Sådant avfall som avses i 12 § 1 ska samlas in på ett sådant sätt att förberedelse för återanvändning eller materialåtervinning är möjlig.

Avfall som utgörs av papper, metall, plast och glas

12 d §

Den som har avfall som utgörs av följande avfallsslag ska sortera ut dem och förvara dem skilda från varandra och från annat avfall:

1. **well-papp,**
- 1a. **annat papper,**
2. **metall,**
3. **plast, och**
4. **glas.**

Krav på att brännbart avfall sorteras ut i dels brännbart som är lämpligt att förbereda för återanvändning eller materialåtervinna, dels övrigt brännbart avfall

För att öka återvinningen är det centralt att avfall som kan förberedas för återanvändning eller återvinnas inte förbränns. Vi ställer oss dock undrande till att man ska dela fraktionen brännbart i två fraktioner – brännbart avfall som kan förberedas för återanvändning och återvinning och brännbart avfall. Redan idag gäller detta krav genom avfallshierarkin, avfall som kan förberedas för återanvändning eller återvinnas ska redan enligt dagens regler sorteras ut från brännbart avfall. I värsta fall kan Naturvårdsverkets förslag leda till mer blandning av avfall som behöver eftersorteras, snarare än att bidra till en ökad sortering.

Vi ser att det skulle vara mer ändamålsenligt att **klargöra vilka avfallsströmmar som ska sorteras ut**, snarare än att kalla fraktionen ”brännbart avfall som kan förberedas för återanvändning eller återvinnas”. Detta skulle kunna göras genom att **lägga till fler avfallsslag i 12 d §**.

Förutsättningarna för ett producentansvar för möbler respektive madrasser behöver utredas. Återvinningsindustrierna är generellt positiva till producentansvar. I fallet med möbler och madrasser kan det vara en väg framåt för att öka återanvändning och återvinning.

Datainsamlingen av uppgifter om avfall från verksamheter behöver förbättras

Rapportering är viktigt och företag lägger mycket tid och energi på att rapportera. Det är viktigt att de uppgifter som samlas in faktiskt kan användas i statistiken. Dubbelrapportering bör så långt det är möjligt undvikas. Det bör till exempel övervägas om de uppgifter som rapporteras in i miljörapporten kan användas även i annan rapportering.

Behov av att utreda ekonomiska styrmedel

Vi håller med om att efterfrågan på återvunnet material behöver stimuleras och att förutsättningarna för reparation, återtillverkning och återbruk behöver förbättras. Gällande Naturvårdsverkets förslag att utreda ekonomiska styrmedel bör det beaktas att det just nu pågår en statlig utredning med syftet att med hjälp av ekonomiska styrmedel driva på övergången till en cirkulär ekonomi. Ett sätt att driva på återanvändning och återvinning kan vara att öppna marknaden för grovavfallet, ett annat att genomföra frivalet.

Stockholm 6 februari 2024

Ellen Einebrant

Vd Återvinningsindustrierna